

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Албена Георгиева Танева,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
ФФ, катедра „Публична администрация“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научно направление 3.3 „Политически науки (Публична администрация) в специалност „Публична администрация“ в Софийския университет

Автор на дисертационния труд е Таня Ралчева Панчева, докторант в задочна форма на обучение.

Тема на дисертационния труд: *“Методология на обучението по лидерство и оценка на резултата. Анализ на българския опит в контекста на световните стандарти”*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Ректорска Заповед № РД 38-652/13.12.2023 на Софийски Университет “Св. Климент Охридски – проф. Георги Вълчев.

1. Информация за дисертанта

Докторантката Таня Панчева се обучава в докторска програма към *катедра „Публична администрация“ във Философски факултет на Софийския университет* по научно направление 3.3 съгласно Заповед на ректора на СУ, РД 38-652/13.12.2023 г. Настоящото становище изготвям в качеството си на неин научен ръководител и член на научното жури.

Таня Панчева пристъпи към работата по своята докторантура на базата на значителен практически опит в качеството ѝ на ръководител – директор на училище, както и като участник в тренинги по лидерство. В този смисъл изборът на тема за дисертацията се оформи естествено като необходимост от осмисляне на този натрупан опит, както и на този от подхода в други страни. Особено важен мотив в избора на тема

се ръководеше от въпроса за съществуващите стандарти в обученията по лидерство и произтичащите от всичко това основания за промяна в подхода по такъв начин, че да води до подобрене и реален резултат за участниците.

Самата работа по дисертацията протече в подчертано диалогичен и конструктивен дух, при постоянно обсъждане на различните части, изследователските методи и инструменти и анализ на резултатите с оглед на заключения, осмислени в контекста на научната парадигма и спрямо тяхното практическо приложение.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертацията е в общ обем от 159 страници, вкл. приложения и библиография. Цитирани са класически и съвременни трудове в областта на лидерството на български и на английски език, нормативни документи в сферата на средното образование и редица специализирани публикации и статии в електронни издания. Дисертацията е конструирана в класическия модел, където първата глава е посветена на изясняване на базисни понятия и категории на анализа от теорията на лидерството и по-специално в сферата на методологията на обученията.

Втората глава изяснява подхода към обученията по лидерство в специфичната сфера на образованието. Специално внимание се отделя на елементи от методологията на обученията и по-специално от развитието на тази дейност в България. Събирането на тази информация, нейният анализ и представяне като самостоятелна глава в дисертационния труд има важно значение за неговия научно-приложен принос. Въпреки, че анализът на резултатите, историческият преглед и анализ на базата на резултати от проведено собствено проучване по оригинална методика очертават една цялостна картина на този сегмент от обученията, те имат потенциал за по-нататъшната им комуникация в публикации и предложения за развитие на методологията на обученията по лидерство. Постигането на специфична квалификация на преподавателския състав и неговите меки умения чрез категориите на лидерството е възможно само, ако изследвания от този тип се вземат предвид и отразят в практическото задълбочаване на подходите спрямо нуждата на потребителите.

Третата глава представя резултатите от оригинално собствено проучване на дисертанта, на базата на проведено количествено изследване. Смятам, че важното

значение на докторантското изследване е в неговия систематичен подход и анализ на средата на базата на световни стандарти и конкретни практики в обученията по лидерство. Откритите дефицити и възможности за промяна са валидни и приложими както с оглед по-нататъшно изследване, така и като практическа адаптация на моделите на тренинг по лидерство, съобразени с профила на обучаваната аудитория и принос към развитието на даден сектор.

Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Направените изводи са приложими спрямо обхвата на дейността по обученията по лидерство и изобщо в тренингите по меки умения. Заслужава да се отбележи, че фокусираната работа по предмета на изследването е надхвърлила собствените си значения и е осмислена спрямо нормативната рамка за развитието на образованието в България с хоризонт на стратегията 2021-2030 г.

Тази постановка още в уводните части на текста, осмислена в аналитичния наратив, намира отново своето значение в заключителните изводи на дисертацията. Обвързването на изследователските резултати с европейските и в частност националните политики в сферата на образованието е много важен резултат на дисертационния труд в качеството му на основа за докторантска степен именно по професионалното направление 3.3 Политически науки (Публична администрация).

Оценка на научните и научно-приложни приноси

Заявените четири научни приноса са разпознаваеми в две категории като научно-теоретични и научно-приложни. Смятам, че те са защитени от цялостното изложение на дисертацията.

Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са четири публикации по темата на дисертацията, които демонстрират последователния интерес на докторанта към предмета на нейното изследване и умение да разгледа конкретни проблеми в рамката на методологията в своето изследване. Статиите са публикувани доклади от участия в научни конференции и самостоятелно инициирани текстове в релевантни на материята авторитетни научни издания.

3. Оценка на автореферата

Авторефератът е представил точно съдържанието на дисертацията в нейния общ смисъл и изводи, както и изложението на всяка от главите. В него са обосновани основните приноси на дисертационния труд.

4. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд беше предмет на развитие и промени през целия период на докторантурата. В качеството си на научен ръководител мога да посоча, че Таня Панчева се справи със своята роля на докторант въпреки огромната заетост на директор на училище. Смятам, че тя е отразила бележките от вътрешната защита и това позволява да се отправи един въпрос за оценка при нейната защита:

- Какво, според Таня Панчева, е необходимо да се направи или промени, за да може обученията по лидерство в сферата на образоването да придобият по-голямо значение за реална помощ и промяна на потребителите – организацията от страна на субектите на управлението или по-скоро от страна на експертните центрове, предлагащи тези обучения?

5. Заключение

Представените от докторантката Таня Панчева дисертационен труд, автореферат, публикации и участия в научни форуми дават основание за положителна оценка и констатация, че те отговарят на изискванията за присъждане на образователната и научна степен ДОКТОР по научното направление 3.3 Политически науки (Публична администрация). Ще гласувам за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на Таня Панчева.

7.03.2024 г.

София

Подпис:

доц. д-р Албена Танева